

Seizoen 2008-2009

Aquaria H-S.

Aquariumvereniging Aquaria H-S. Opgericht 1950.
Aangesloten bij de NBAT.

Voorzitter
Nico Bulthuis
Achterdiep ZZ 16, Sappemeer
0598-390894

Voorzitter@aquariahs.nl

Secretaris
Marleen Ammerlaan
J. Leysterstraat 22 , Hoogezand
06-18999111

secretaris@aquariahs.nl

Penningmeester
Peter Wieringa
Singellaan 51, Heiligerlee
0597-424989

penningmeester@aquariahs.nl

Giro 3324148
t.n.v. AV Aquaria HS,
Heiligerlee

www.aquariahs.nl
info@aquariahs.nl

Bestuurslid
Bart Vries
Ijzerwerker 45, Sappemeer
0598-392458

biologisch@aquariahs.nl

Bestuurslid
Engel Zonneveld
Julianastraat 48 Hoogezand
0598-391105

Beeldmateriaal voor de
vereniging wordt verzorgd door
Pieter Medema
050-5370518

Pieter@medemaatjes.nl

Heeft U vragen over de
keuring?
Of technische problemen?
Bel dan
Martin Koetze
0596-617530

Heeft u last van algen of wilt u advies over vissen of planten?
Neem dan contact op met:

Bart Vries
Ijzerwerker 45, Sappemeer
0598-392458

biologisch@aquariahs.nl

Heeft u iets voor ons boekje?
Bel dan de voorzitter of stuur een mailtje naar:

Voorzitter@aquariahs.nl

Op elke 1^e maandag van de maand is er een hobbyavond in de Reenske Compagnie aan de Tak van Poortvlietstraat 361 te Hoogezand.

Aanvang is 20.00, zaal open om 19.30.

De komende hobbyavond is op: maandag 1 december 2008

Vanavond is er de

uitslag van onze huiskeuring.

We hebben dit jaar weer wat meer leden die meedoen, dus alle reden om te genieten van de mooie plaatjes en het praatje.

De huiskeuring is dit maal verzorgd door Dhr. Frans Maas met foto's en film gemaakt door Pieter Medema en Peter Wieringa

Natuurlijk zijn ook de instellingsaquaria weer gekeurd, dit jaar door Marleen Ammerlaan met ondersteuning van Bart Vries en dit alles vastgelegd door de beelden van Hans Osendarp.

Dit alles zal weer gepresenteerd worden d.m.v. de beamer.

Tot ziens op de hobbyavond!

Als jullie dit lezen is de huiskeuring achter de rug en kunnen de deelnemers weer rustig ademen, tot de avond van de uitslag natuurlijk. Maar de keurmeesters kennende wordt niemand de grond in geboord want het is de bedoeling dat je er iets van leert en/of opsteekt.

We gaan dus al weer naar de laatste hobbyavond van dit jaar en voor je het weet is het kerst en oud en nieuw, 't Gaat wel heel erg snel.

Onze deelnemer aan de landelijke huiskeuring Peter Wieringa heeft een keurige 9^e plaats gehaald, een plek waar hij best tevreden mee is, en daarom wij natuurlijk ook. Nogmaals gefeliciteerd!

De volledige uitslaglijst van de landelijke huiskeuring kun je lezen in de digitale versie van dit boekje op onze site op internet.

Helaas ben ik zelf dit jaar niet mee geweest naar de uitslag en de aqua terra marktdag in Barneveld, want mijn zwager en schoonzus vonden het nodig om op deze dag hun 30 jarig huwelijk te vieren, dat hadden ze toen ook wel op een andere datum kunnen plannen, maar ja een feestje sla je natuurlijk niet over. Volgend jaar beter.

Natuurlijk hoop ik dat jullie allemaal op de komende hobbyavond aanwezig zullen zijn om de aquaria van onze deelnemers te bewonderen en om natuurlijk een weer vreselijk gezellige avond te hebben, dus....

Tot op de komende hobbyavond op 1 december!

Nico

Voor onze hobbyavond van november heeft Bart Vries ons meegenomen op reis door Colombia. Begin 2008 is Bart samen met Rian Bijsterbosch, Hans Osendarp, Ernst van Genne, Dirk Verduijn en Sebastiaan (een Nederlandse Colombiaan) vertrokken naar Colombia. Voor een zaal met een 30 tal bezoekers bracht Bart zijn avondvullend programma, ik heb zowaar een aantal nieuwe gezichten in de zaal kunnen ontdekken, waren dit potentiële nieuwe leden of leden van Bart zijn eigen fanclub? Wie zal het zeggen.

De presentatie zoals deze door Bart werd gehouden gaf een duidelijk beeld van hoe zij hun reis hebben aangepakt (praktische reisinformatie) in combinatie met de verschillende vissen die ze hebben gezien/gevangen.

Van vorige presentaties wist ik nog dat het luxe niveau tijdens deze reizen erg laag was. Nu heb ik zelfs met eigen ogen mogen aanschouwen dat er sprake is van geen enkele luxe, je eigen hangmat voorzien van klamboe ophangen tussen twee bomen om zo te kunnen slapen. Deze manier van slapen biedt natuurlijk geen enkele bescherming tegen de regen en daarom moet aanvullend nog een dekzeil over dit "bed" worden gespannen.

De gehele organisatie van een dergelijke reis heeft nogal wat voeten in de aarde, een betrouwbare gids (welke lastig te vinden zijn) is eigenlijk een must voor dit soort reizen. Tevens is het noodzakelijk om over enig organisatie talent te beschikken zodat zaken in de juiste volgorde worden gedaan, deze juiste volgorde moet er voorzorgen dat je later in de tijd niet in de problemen wordt gebracht.

Het ontbreken van enige luxe tijdens dit soort reizen en het tonen van de laatste foto (de beelden staan nog op mijn netvlies gebrand) hebben mij doen besluiten dat deze manier van reizen niks voor mij is. Ik laat dat graag over aan anderen, die vervolgens dan weer een lezing komen geven die ik dan wel graag kom bezoeken.

Ik zou Bart nogmaals willen bedanken voor deze uitermate leuke en leerzame avond.

Rolf Ahlers

Het grootste assortiment voor uw aquarium

Het Aquariumhuis

Stationsstraat 6-8 Appingedam
Tel. (0596) 620402
www.het-aquariumhuis.nl

AUTO Revista
AUTOSHOPS
CAR-HIFI
WIELEN
BANDEN

GRONINGEN: Rijksweg 129a Tel. 050-5412458
HOOGZAND: Sluiskade 34 Tel. 0598-391120
WINSCHOTEN: Nassaustraat 47 Tel. 0597-425045

dierenspecialzaak

"Heikens"

Winkelcentrum de Hooge Meeren

- Voor al uw
- Voeders
 - Vissen
 - Vogels
 - hengelsportartikelen

Gorecht - Cost 40 Hoogezand
0598-328858

BRANDS SPORTPRIJZEN & RELATIEGESCHENKEN

Noordbroeksterstraat 26-28
9611 BR Sappemeer
Tel: 0598-39 62 55
Fax: 0598-39 27 96
zie onze internet site: www.sportprijzenbrands.nl

- Ook voor:
- * Computergestuurd graaferwerk
 - * Pennen gegraveerd
 - * logo's gegraveerd
 - * Uw clubblad gekopieërd
 - * Tekst op T-Shirts - bodywarmers enz.

Echte toppers gaan voor de betere merken!

SWART juwelier

Hoofdstraat 213 - 9601 EE Hoogezand
- telefoon 0598 - 38 02 79

fremabo

vijver- & aquariumcentrum Nieuwe Pekela

www.fremabo.nl

- Het adres voor:
- Vijver- en Aquariumplanten
 - Voeders
 - Vijver- en Tropische vissen
 - Droogpartikelen

Tevens advies en aadng (kol)- vijvers en aquaria

Holland Marsh 29, 9663 AV, Nieuwe Pekela, Tel: 0597-676756

HENGELSPORT SAPPEMEER.NL

tevens uw dierenspecialzaak

Hengelsport o.a. :
Spro, Shakespeare, Sensas, Arca-Bifa, Eureka, Ultimate, Maver, Browning, Grauvell, Eiger, Korum, Preston, Daiwa, Cormoran etc.

Kijk ook eens op
www.hengelsportsappemeer.nl

Hengelsport Sappemeer
Noorderstraat 75 - 9611 AB Sappemeer - tel: 0598-632874
info@hengelsportsappemeer.nl - www.hengelsportsappemeer.nl

Juwelier Meijer
gespecialiseerd in trouwenring
eigen reparatieatelier

Meint Veningastraat 12 - 9601 KG Hoogezand - Tel. 0598-394066

Kortingsbon

10% korting bij aankoop van een horloge

Naam: Adres:

vdspan

- vaklieden in elektrotechniek
- installatietechniek
- inspectie

nen 3140 - arbo

voor vakwerk en advies

technisch bureau vdspan
a. einsteinlaan 33
9615 te kolham
telefoon (0598) 39 26 03
fax (0598) 39 77 75
info@vdspan.nl | www.vdspan.nl

UETO-VMI, evk-installateur, komo-instal, certificaat van toezicht

Martenshoek
Tel. 0598 399089
Topkwaliteit voor een Betaalbare prijs

- Uw erkend installateur voor:
- LOODGIETERWERKEN
 - ELEKTRA
 - SANITAIR
 - CV-INSTALLATES
 - RIJDLERING
 - SYSTEMLAFONDS
 - DAMPBEGRIPING
 - DAZZ PAKETTEN

Korte Groningerweg 43 9607 PS Foxhol
Tel.: 0598 - 39 22 63 Fax: 0598 - 39 00 74

Wat moeten we ons daar bij voor stellen? Krioelt het op de achterwand van de garnalen en spreken we dan van een levende achterwand, nee dat bedoel ik niet. Bijna ieder aquarium heeft een achterwand. In kunststof, maar ook in natuurlijke materialen. Zelf gemaakt of in de winkel gekocht. De meest eenvoudige achterwand is een raam wat met schoolbordenverf is beschilderd. De duurste achterwand is de zogenaamde “back to nature” achterwand van kunststof en zeer natuurlijk afgewerkt.

Er zijn ook aquarianen die een aquarium hebben zonder een achterwand, zo zijn de meeste begonnen. Een klein bakje waar je zo doorheen kon kijken. Later ben ik toch aan een achterwand begonnen. Ik vind namelijk dat de planten die er voor geplant zijn er beter op uitkomen, mooier tonen. Prachtige groene kleuren voor een donkere achtergrond. Het geeft al meteen een indruk van een diepte, die er in werkelijkheid misschien niet is.

Voorals de planten groot zijn en tot het wateroppervlak groeien. Een open stuk tussen de beplanting geeft een doorkijk in een niet bestaande ruimte achter in het aquarium. Het effect is zelfs nog groter als de planten een schaduwplek maken op de achterwand. Zet voor dit geheel nog wat lichtgroene planten dan wordt het effect van diepte nog groter. Voeg nog wat drijfplanten toe en je hebt een adembenemend stukje aquarium. Heb je vissen die regelmatig deze plek opzoeken om voor het licht te schuilen dan zit je helemaal goed. Op onverwachte momenten zwemmen ze dan uit deze donkere “grot” het aquarium binnen. Een argeloze kijker kan dan verrast opkijken, misschien met de vraag "wat komt daar nog meer vandaan?"

Kan de achterwand leven? De aanhef van dit stuk is toch een levende achterwand. De wand op zich niet. Ik heb nog nooit een levende boom als achterwand gezien in een aquarium, maar wat op de achterwand aanwezig is, dat leeft wel degelijk. Zelfs als een achterwand op het oog leeg is wordt deze bewoond door miljoenen bacteriën, die met het blote oog misschien niet te zien, maar na enige weken wel degelijk aanwezig zijn. De volgende bewoners zien we wel, het zijn de algen die er al snel op groeien. Deze algen zijn weer een beschutting voor kleine eencellige diertjes, die prachtig voer vormen voor jouw pas geboren vissen. Er zijn aquarianen die beweren dat ze geen algen in hun aquarium hebben, ik vind dit bijna onmogelijk.

Algen worden namelijk op allé plekken op deze aarde gevonden van de Noordpool tot de Zuidpool. Zelfs worden sporen van algen gevonden op de droogste plekken op deze aarde, een woestijn in Chili. Ook in de hoogste lagen van onze atmosfeer hebben onderzoekers sporen van algen gevonden.

Werkelijk overal zijn algen te vinden en met luchtstromen van deze wereld meegevoerde sporen kunnen dus op allerlei plekken terecht komen. De kans is dus erg groot dat er algen in jouw aquarium zitten, misschien door de juiste omstandigheden niet in een grote hoeveelheid, maar ze zijn er wel. Zelf vind ik een mooie toef algen op een stuk hout of achterwand een mooi gezicht. Het hoort bij het natuurlijke onderwatermilieu. De algen mogen natuurlijk niet de overhand krijgen.

We kunnen de achterwand nog meer tot leven brengen door er hogere planten op te laten groeien. Planten die goed op een achterwand groeien zijn bijvoorbeeld de Anubias soorten de Javavarens, *Microsorium pteropus* en Windelov. Ook is Javamoos (*Vesicularia dubyana*) natuurlijk heel geschikt.

Deze laatste planten moet je even helpen door ze met een allesbinder of een speld aan de achterwand te prikken. Daarvoor heb je wel een achterwand nodig waar je de planten op kunt bevestigen. De wortels hebben enige weken nodig om zich aan de wand te hechten. De meeste van deze planten zijn moerasplanten en zullen het best groeien op de grens van lucht en water. Het is juist de kunst om ze ook op lagere plekken op de achterwand te laten groeien. Sommige planten zoals de Riccia fluitans, het watervorkje, zal je permanent vast moeten zetten in een netje, omdat deze planten geen hechtwortels maken. Een ideale plek voor vissen om eieren af te zetten. De hechtwortels van de andere planten vormen een ideale schuilplek voor jonge vissen. Deze hele groeiende en levende biomassa is een extra filter voor jouw aquarium, grof zwevend vuil blijft er tussen hangen. Dit moet je regelmatig verwijderen met een slang of met de hand.

Verder leven de planten van de door bacteriën omgezette vissen ontlastend. Hoe meer levende achterwand hoe meer filtersubstraat.

Al die planten aan de achterwand bieden weer hechtingsruimte aan al die bacteriën die we zo hard nodig hebben voor het goed draaien van het aquarium. Ook is de achterwand nu ook een goede zuurstofproducent. Heeft

dit soort achterwand nadelen. Ja, bij een massieve achterwand, zonder open plekken, komt de dieptewerking te vervallen. Je moet er verder voor zorgen dat de planten niet te ver het aquarium in groeien. Er moet dus met enige regelmaat gesnoeid worden. Maak van het geheel geen glad geschoren heg, laat sommige planten wat verder van de wand uitgroeien dan andere, dat geeft een natuurlijker effect. Je moet hier een beetje mee spelen, experimenteren.

Pas op dat de planten niet over je aquariumruit gaan groeien. Er kan dan al door een klein blaadje of worteltje een hevelwerking ontstaan. Water kan dan langzaam uit het aquarium druppelen. Houd de randen dus gewoon vrij.

Gelezen in Aponogeton Nieuws

Overgenomen uit het boekje van Xiphophorus

Dwaallichtjes in het water.

Tekst: Tannia Sels.

Neonvisjes doen het uitstekend in onze aquaria.

Het mag worden gezegd dat neontetra's tegenwoordig mee tot de

populairste aquariumvissen behoren. Iedereen kent ze en bijna elke aquariaan heeft ze ooit wel eens in zijn bak gehad. Want je kunt het niet ontkennen dat ze werkelijk prachtig zijn met hun overlangse, helrode band, die over de beide flanken loopt en waarboven een mooie, blauwgroene streep zo sterk fosforesceert dat het wel lijkt alsof de vissen met een kleine TL-lamp in hun buikje rondzwemmen. Het hoeft dan ook geen betoog dat deze dieren op hun best zijn in een aquarium met een donkere bodem en zwakke verlichting. We kennen drie verschillende soorten neontetra's. Maar buiten deze neontetra's zijn er nog andere karpersalmen die licht geven met hun achterlijf, of hun ogen.

Zijn deze kleine, lichtgevende visjes gekweekt?

Gelukkig niet, ze zijn zo geboren!

Bijna alle komen ze uit Zuid-Amerika. Daar leven ze bijna steeds in donkere, sterk beschaduwde oerwoudwateren, waar de bodem donker is. Dat is niet omdat het zand er zwart is, integendeel het is stralend wit, maar omdat afgevallen bladeren en in het water belande dode takken en twijgen de bodem donker maken.

Vanwege het oerwoud krijgt het water bovendien nauwelijks licht. Daarenboven is ook het water zelf er erg donker; het wordt daarom wel "zwart water" genoemd. Maar het is niet echt zwart, eerder gelig, colabruin, of donkerrood. Dat komt niet doordat het water vuil is, want het water daar is heel erg zuiver. Maar doordat het regenwater door dikke loof- en houtlagen in de bodem wegsijpelt, de planten uitlooft en uiteindelijk gekleurd en "zuur" in beken, rivieren en meren terecht komt, krijgt het water zo een bruine kleur.

Datzelfde effect kan je ook in het aquarium krijgen door droge eiken-, of beukenbladeren op de bodem te leggen.

Waarom zijn deze vissen van nature lichtgevend?

Om het TL-geheim te ontsluiten, moeten we gaan kijken hoe ze leven.

In de natuurlijke omstandigheden zwemmen neontetra's steeds in grote scholen door het water.

Om hun school niet kwijt te raken, kijken ze steeds waar de andere heen zwemmen.

Maar het water is donker; er valt nauwelijks licht in. In gewone

voor betaalbare mode van

O.A. Kolbert,

Pantaloens,

Kostuums,

Jeans en nog veel meer naar

LONDEMAN - SAPPEMEER

Noorderstraat 119 Tel : 0598 - 392991

Bij inlevering van deze bon
10 % KORTING OP SHIRTS EN OVERHEMDEN.

Alles voor koken - Het best in teak, eiken en tuimelbelen

WINKELCENTRUM "MARTENSHOEK"

MEINT VENNINGASTRAAT 14, HOOGEZAND.

TEL. (0598) 398507

Techn. en Med. Gassen - Brandblusapparaten

C. G. HOLTHAUSEN b.v.

Techniekweg 4 - 9601 MC Hoogezand

Vulstation koolzuur / CO2 Klaar terwijl u wacht!

Trouwvervoer Koetze

*Martin & Sonja, Klerens Assistenten 175, Delfzijl
0596 - 617530*

www.trouwvervoerkoeetze.nl

**Groenservice
De Haan**

Tuinontwerp
Tuinaanleg
Tuinonderhoud
(Sier)bestrating

Midwolda
Telefoon: 06 - 22388974
www.groenservicedehaan.nl

Al meer dan 15 jaar een begrip in Hoogezand-Sappemeer!

JUWEL AQUARIUMS VANAF € 79,00 INCLUSIEF FILTER, VERWARMING

GROOT ASSORTIMENT TROPISCHE VISSEN

COMPLEET ASSORTIMENT TETRA VISVOEDING

UVC LAMPEN VOOR UW AQUARIUM

UITSTEKENDE SERVICE

OOK VOOR HONDEN EN KATTENVOER BENT U BIJ ONS AAN HET GOEDE
ADRES, DOOR MIDDEL VAN UNIEKE STEMPELKAARTACTIE, BIJ VEEL
MERKEN 12 ZAKKEN KOPEN, DE 13^e GRATIS

KORTOM, KOMT U GERUST EENS EEN KIJKJE NEMEN!

WAAR VIND U ONS?

DIERENSHOP HV

HOOFDSTRAAT 41

9601 JW HOOGEZAND

TELEFOON: 0598-391570

FAXNUMMER: 0598-392681

(NAAST DE TANGO POMP)

DE KOSTWINDER
SCHILDERS GROEP

DE ENE SCHILDER IS DE ANDER NIET.

• Rembrandtlaan 5, Hoogezand

• Tel. 0598 - 394591

• info@kostwinder.nl

www.kostwinder.nl

omstandigheden zouden ze niet veel van de andere vissen kunnen zien, ware het niet dat ze een lantaarntje droegen. Het maakt de dingen immers veel eenvoudiger als hun soortgenoten licht geven, waardoor de visjes hun schoolgenoten in het donkere water onmiddellijk herkennen. Zo kunnen ze veel makkelijker bij elkaar blijven.

Toch geven ze niet alleen licht om beter te kunnen samenblijven.

Doordat ze samenblijven beschermt dit de school visjes onder andere tegen vijanden. Een dier dat buitengewoon opvallend gekleurd is, duidt verder vaak op gevaar. Zo is dat nu eenmaal in de natuur. Denk maar aan de felle kleuren van de zeer giftige koraalslang.

Andere, onschuldige dieren bootsten die kleuren na, omdat ze giftig zouden lijken, wat we met de wetenschappelijke naam mimicry noemen. Zo beschermen ze zichzelf tegen predators.

Welnu, toegepast op de neovissen, zorgen hun felle kleuren en het licht dat ze uitstralen er voor dat andere vissen ze gaan mijden, bang van ze zijn. Want ze jagen met hun kleuren bijna iedere viseter angst aan.

Een predator heeft geen enkel probleem met een eenzame lichtvis. Maar komt hij -in een donkere omgeving- zo een fosforescerende, glitterschool tegen, dan wil hij zo snel mogelijk vluchten. Zo beschermt de school het individu, omdat de aanvaller bij het zien van zoveel lichtjes in de war raakt. De predator ziet immers door het bos de bomen niet meer en kan niet eens meer kiezen.

Neonkarpzalmen geven licht via speciale lichtcellen in het lichaam.

Gloeiwormpjes hebben die trouwens ook.

Precies deze lichtcellen bundelen het schaarse licht en reflecteren het. Zo krijgen we -afhankelijk van de lichtinval- soms sterker blauw, dan weer sterker groen te zien. Dat merken we trouwens ook in het aquarium op.

Heel jonge neonvisjes geven geen licht. Ze zijn helemaal transparant. En precies omdat je er zo helemaal doorheen kan kijken, zijn ze goed gecamoufleerd.

Om die reden kunnen ze beter op hun eentje overleven dan in

groepen, waar ze met velen tezamen erg zouden opvallen. Daarom leven ze niet in scholen. Integendeel, ze staan eenzaam, meestal op een rustig plekje, vlak bij de bodem op voedsel te wachten. Dreigt er gevaar, dan verstoppen ze zich bliksemsnel in de bodem. Wanneer ze groter worden, krijgen ze eerst de rode streep en pas op het laatst de TL-lamp, de zogenaamde 'neonstreep'. Zodra ze hun pracht bereikt hebben, gaan ze dan in scholen verder leven.

Tegenwoordig kent men drie soorten neovissen.

Ze behoren alle tot de *Paracheirodon*-familie.

- *Paracheirodon axelrodi* of de kardinaaltetra,
- *Paracheirodon innesi* of neontetra,
- *Paracheirodon simulans* die in schoonheid met de andere twee niet kan wedijveren.

Verder zijn er nog kweekvormen.

- De glinsterende diamantvis en
- De witachtige albinovis.

Overgenomen uit de bundel van Tannia Sels

Het een en ander over kienhout.

Kienhout wordt vaak gebruikt in het aquarium. Kienhout is niet alleen decoratief, maar heeft nog andere functies. Zo is het een uitstekend aanhechtingsmateriaal voor epifytplanten (bv. Javamos, Javavaren, Zuidamerikaanse gladvarens). Je hebt er meteen het voordeel bij dat als er penseelalgen in je bak zitten, ze zich op het hout zullen concentreren en de planten met rust laten. Verder biedt kienhout ook prachtige schuilmogelijkheden voor diverse vissen (denk maar aan botia's). De kleur van de vissen zullen tevens beter tegen een donkerbruine achtergrond uitkomen, wat maar mooi is meegenomen. Kienhout doet de zuurgraad van het water iets dalen. De dalingsgraad is afhankelijk van de waterkwaliteit.

Niet alle hout dat wordt aangeboden, is kienhout. Sommige stukken zweven, zelfs na voldoende watering en zullen gaan schimmelen. In

dat geval moet het hout onmiddellijk worden verwijderd.

Vooraleer het kienhout in het aquarium te plaatsen, moet het eerst een behandeling ondergaan.

Deze ingrepen hebben tot doel om de stoffen die verkleuring veroorzaken te verwijderen en het hout te laten inwateren. Kleine stukken worden een tijdlang gekookt in een pan of ketel. Je zult merken dat het water donkerbruin wordt. Ververs dan opnieuw het water en kook het hout nog een keer (eventueel met toevoeging van een handvol keukenzout). Herhaal deze handeling tot het water licht amberkleurig is. Dan zet je het kienhout in koud water en laat het er enkele dagen in staan.

Grote stukken kan je niet uitkoken. Je moet dan tevreden zijn met het inwateren ervan. Neem daarvoor ruim de tijd en ververs zolang het water tot de bruine kleur is verdwenen. Na nog een grondige spoelbeurt kan het decoratiemateriaal dan in het aquarium worden geplaatst. De kleurstoffen die dan nog aanwezig zijn, zijn aanvaardbaar.

Overgenomen uit de bundel van Tannia Sels

